

**Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Факультет мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва**

Тетяна Прокопович

«МОНУМЕНТАЛЬНИЙ ЖИВОПИС»

Методичні рекомендації

**Луцьк
2017**

УДК 75.052(072)
ББК 85.146.1я73-9
П 80

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 6 від 15 березня 2017 року).

Рецензенти:

Лесик О.В. – доктор архітектури, професор, дійсний член Української академії архітектури, завідувач кафедри образотворчого мистецтва факультету мистецтв Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Авраменко Д. К. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну Луцького національного технічного університету

Прокопович Т. А.

М 77 «Монументальний живопис»

Методичні рекомендації до курсу «Монументальний живопис» / Прокопович Тетяна Анатоліївна. – Луцьк : Східноєвроп. нац. у-т і. Лесі Українки, 2017. – 26с.

Методичні рекомендації з курсу «Монументальний живопис» розроблені відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра і спрямовані на поглиблене вивчення та оволодіння правилами і прийомами монументального живопису та іконографії, шляхом створення монументальних для фахового опанування стилів, напрямків монументального живопису та іконографії у різноманітних техніках.

Мета видання – надати методичну допомогу викладачам у проведенні занять із курсу «Монументальний живопис».

Для викладачів та студентів III – IV курсу напряму підготовки 6.020205 – «Образотворче мистецтво».

УДК 75.052(072)

ББК 85.146.1я73-9

П 80

© Прокопович Т. А., 2017

© Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2017

ЗМІСТ

1.	Опис навчального курсу.....	4
2.	Пояснювальна записка.....	4
3.	Структура залікового кредиту курсу.....	5
4.	Теоретичний курс.....	7
5.	Практичний курс.....	8
6.	Завдання для самостійної роботи.....	10
	1). Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.....	10
	2). Підготовка до виступів на семінарах і практичних робіт.....	11
	3). Підготовка до написання модульних контрольних робіт з курсу «Монументальний живопис».....	15
	4). Систематизація вивченого матеріалу перед заліком та екзаменом.....	16
7.	Індивідуальні завдання.....	17
8.	Оцінювання	17
9.	Рекомендована література.....	25

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «МОНУМЕНТАЛЬНИЙ ЖИВОПИС»

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів 14	Галузь знань 02 – культура і мистецтво	Вибіркова
	Напрямок підготовки 6.020205 "Образотворче мистецтво"	
Модулів 9	Спеціальність 023 – «Образотворче мистецтво декоративне мистецтво, реставрація»	Рік підготовки 3,4
Змістових модулів 8		Семестр 6,7,8
		Лекції 24 год.
Загальна кількість годин 420		Практичні 146 год.
Тижневик годин (для денної форми навчання) аудиторних 3, 5 самостійної роботи 4,5	Бакалавр	Консультації 26
		Самостійна робота 224 год.
		Форма контролю: залік (6 і 7 семестри), екзамен (8 семестр)

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма курсу «Монументальний живопис», розроблена відповідно до навчального плану напряму «Образотворче мистецтво», розвиває у студентів вміння створювати високохудожні твори монументального живопису та іконографії. Даний курс розрахований для найоптимальнішого опанування і поглибленого вивчення правил та прийомів створення художнього зображення у різних стилях і техніках виконання, а також створення оптимальних можливостей для фахового та творчого розвитку студентів, формування в них естетичного смаку відповідно до вимог сучасної системи освіти.

I. Мета курсу полягає у формуванні професійної компетентності художника-живописця, оволодіння ним професійних знань, вмінь та навичок шляхом створення творів монументального мистецтва.

II. Завдання курсу полягає у удосконаленні й формуванні необхідних вмінь і навичок під час виконання художніх творів у різних стилях, а також розвиток необхідної художньої культури, під час написання монументальних творів живопису та іконопису, що лежить в основі розвитку професійних якостей художника.

III. Вивчення курсу «Монументальний живопис» проходить у тісному міждисциплінарному зв'язку з курсами: «Малюнок», «Живопис», «Композиція в монументальному живописі», «Перспектива в образотворчому мистецтві», «Копіювання зі зразків», «Основи технології і техніки монументального живопису», «Основи реставрації»

«Основи кольорознавства», «Історія образотворчого мистецтва», «Основи технології техніки станкового живопису», «Іконопис».

IV. В результаті вивчення курсу необхідно **знати**:

- основні матеріали і техніки виконання монументальних живописних робіт;
- засоби художньої виразності в монументальному та сакральному мистецтві;
- правила художнього моделювання форми зображення відповідно до видів, матеріалів і технік монументального живопису;
- закони, правила, прийоми, що використовуються в різних стилях монументального живопису (натюрморт, пейзаж, портрет), а також техніках монументального живопису (сграфіто, фреска та розпис, мозаїка);

вміти :

- володіти різними техніками і технологіями, практичними навичками під час виконання монументальних творів мистецтва;
- працювати з різними видами художніх матеріалів у різних техніках і стилях, під час створення монументальних творів мистецтва;
- володіти методом творчого процесу у пошуку нових ескізів, алегорій при створенні монументальних творів;
- вміти використовувати систему образів та понять, що історично склались в монументальному живописі та іконописі;
- створювати високохудожні монументальні композиції, для удосконалення набутих знань та навичок, що відповідають сучасними вимогами освіти;

3. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ КУРСУ

Структура навчальної дисципліни.

6 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Історія виникнення та розвитку монументального живопису							
Тема 1. Монументальний живопис як провідний вид живопису	20	5				15	
Тема 2. Композиція натюрморту з драперіями	22		12			10	
Разом за змістовим модулем 1	42	5	12			25	
Змістовий модуль 2. Композиція в монументальному живописі							
Тема 3. Композиція натюрморту з драперіями та гіпсовою розеткою	29		14			15	

Разом за змістовим модулем 2	29		14			15	
Змістовий модуль 3. Символіка в монументальному живописі							
Тема 4. Використання символу в монументальному живописі	20	5				15	
Тема 5. Композиція натюрморту з гіпсовою маскою та атрибутами мистецтв	31		16			15	
Разом за змістовим модулем 3	51	5	16			30	
Змістовий модуль 4. Мозаїка в монументальному живописі							
Тема 6. Орнамент в мозаїці	29		14			15	
Тема 7. Нескладний натюрморт в техніці мозаїки	33		18			15	
Разом за змістовим модулем 4	62		32			30	
Усього годин	<u>184</u>	<u>10</u>	<u>74</u>			<u>100</u>	

7 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	7	8	
Змістовий модуль 1. Фреска та її види							
Тема 1. Види фресок	16	6				10	
Тема 2. Створення фрагменту тематичного розпису.	18		8			10	
Тема 3. Натюрморт з гіпсовою головою чи гіпсовим торсом	30		10			20	
Разом за змістовим модулем 1	64	6	18			40	
Змістовий модуль 2. Фігура в монументальному живописі							
Тема 4. Портрет натурника на кольоровому тлі	32		12			20	
Разом за змістовим модулем 2	32		12			20	
Усього годин	<u>96</u>	<u>6</u>	<u>30</u>			<u>60</u>	

8 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ.	Лаб.	Інд.	Сам.	Контр.

			(Семін.)			роб.	роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Використання образу в монументальному живописі							
Тема 1. Поняття образу в сучасному образотворчому мистецтві	14	4				10	
Тема 2. Тематична постановка : "Середньовічний костюм", "Лицар"	46		22			24	
Разом за змістовим модулем 1	60	4	22			34	
Змістовий модуль 2. Алегорія в монументальному живописі							
Тема 3. Тематична постановка портрет-алегорія на задану тему	54	4	20			30	
Разом за змістовим модулем 2	54	4	20			30	
Усього годин	<u>114</u>	<u>8</u>	<u>42</u>			<u>64</u>	

4. ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ

6 семестр

Змістовий модуль 1. Історія виникнення та розвитку монументального живопису

Тема 1. Монументальний живопис як провідний вид живопису.

Історія виникнення. Напрямки розвитку. Основні види монументального живопису. Аналіз технік монументального живопису. Види матеріалів, що використовуються на сучасному етапі.

Змістовий модуль 3. Символіка в монументальному живописі

Тема 4. Використання символу в монументальному живописі.

Символ в первісному мистецтві. Символізм Стародавнього світу. Символіка Середньовічного мистецтва. Символи в мистецтві Відродження. Епоха Нового часу (бароко). Символіка Новітнього часу. Символи в Сучасному мистецтві. Поняття канону.

7 семестр

Змістовий модуль 1. Фреска та її види

Тема 1. Види фресок.

Вимоги до виконання al secco фрески. Вимоги до виконання al fresco. Суміші розчинів, що використовуються для приготування тиньку.

8 семестр

Змістовий модуль 1. Використання образу в монументальному живописі

Тема 1. Поняття образу в сучасному образотворчому мистецтві.

Сучасні майстри Українського фігуративного мистецтва. Напрями монументального живопису, що розвиваються в сучасному Українському мистецтві. Провідні майстри монументального мистецтва в світовому значенні.

Змістовий модуль 2. Алегорія в монументальному живописі

Тема 3. Тематична постановка портрет-алегорія на задану тему.

Алегоричний образ – як метод передачі інформації. Алегорія в мистецтві .Алегоричний образ в сучасному житті.

5. ПРАКТИЧНИЙ КУРС

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

6 семестр

Змістовий модуль 1. Історія виникнення та розвитку монументального живопису

Тема 2. Композиція натюрморту з драперіями.

Створити композицію натюрморту з кількома драперіями, різними за кольором та фактурою. Передати динаміку руху мас у відповідності з композиційним задумом. Можливе використання гіпсових тіл. Розмір – формат А-2. Матеріали: олійні фарби, акрил, картон

Змістовий модуль 2. Композиція в монументальному живописі

Тема 3. Композиція натюрморту з орнаментованими драперіями та гіпсовою розеткою.

Виконати композицію натюрморту з орнаментованими драперіями та гіпсовою розеткою. Стилзувати рух складок тканини в єдину цілу композиційну систему. Розмір – формат А-2. Матеріали: олійні фарби , акрил, картон.

Змістовий модуль 3. Символіка в монументальному живописі

Тема 5. Композиція натюрморту з гіпсовою маскою та атрибутами мистецтв.

Створити композицію складного натюрморту з гіпсовою маскою та атрибутами мистецтв (музичні інструменти, книги, історичні артефакти). Підібрати оптимальні засоби живопису та відповідні матеріали для образної характеристики постановки. Розмір – формат А-2. Матеріали: на вибір студента.

Змістовий модуль 4. Мозаїка в монументальному живописі

Тема 6. Орнамент в мозаїці

За допомогою імітації мозаїки створити копію фрагменту мозаїчного орнаменту. Досягнути правдоподібного звучання копії з оригінальним зображенням.

Тема 7. Нескладний натюрморт в техніці мозаїки

Використовуючи імітацію мозаїки створити композицію нескладного натюрморту з 2-3 предметів. Стилзувати зображення до чіткого та лаконічного звучання.

Формат: за вибором студента. Матеріали: кольоровий папір, картон.

Основні поняття: монументальний живопис, композиція, засоби вираження в монументальному мистецтві, символіка, планування, мозаїка, рельєф, монументальні форми.

Питання для самоконтролю.

1. Які основні види композиції в монументальному живописі та їх характеристика?
2. Яка відмінність композиційної побудови у станковому та монументальному живописі?
3. Які засоби вираження композиції в монументальному живописі?
4. Що таке монументальний живопис?

5. Які є види монументального мистецтва?
6. Що таке символіка в монументальному живописі, як вона проявляється в первісному мистецтві?
7. В чому проявляються характерні особливості контрасту та нюансу у монументальному живописі?
8. Які закони і правила стилізації в монументальному живописі?
9. Які види мозаїки відносно набору?
10. Яка відмінність і поетапність техніки виконання при прямому наборі, зворотному наборі мозаїки?
11. Які символи переважають в мистецтві Відродження та Епохи Нового часу (бароко).

7 семестр

Змістовий модуль 1. Фреска та її види

Тема 2. Створення фрагменту тематичного розпису.

Створити фрагмент декоративного розпису на тему: «Українська календарна обрядовість», «Трипілля», «Український побут». Розмір – формат А-2. Матеріали: олійні фарби, картон

Тема 3. Натюрморт з гіпсовою головою чи гіпсовим торсом.

Створити композицію складного натюрморту з гіпсовим торсом та гіпсовими зліпками, використати орнаментовані драперії як основне тло. Розмір – формат А-2. Матеріали: олійні фарби, картон

Змістовий модуль 2. Фігура в монументальному живописі

Тема 4. Портрет натурника на кольоровому тлі.

Виконати композицію портрету натурника зі складним орнаментованим фоном, використати атрибути мистецтва, та гіпсові деталі. Розмір – формат А-2. Матеріали: олійні фарби, картон

Основні поняття: фреска, типовий образ у монументальному мистецтві, декоративний розпис, тематична композиція, пропорціонування, симетрія та асиметрія, контраст та нюанс.

Питання для самоконтролю.

1. Які є види фресок?
2. Які суміші розчинів, що використовуються для приготування тиньку?
3. Які вимоги до виконання al secco фрески?
4. Що таке фреска al fresco? Які вимоги до виконання al fresco?
5. Що таке пропорціонування у монументальному живописі?
6. Які основні правила композиційного вирішення в монументальному живописі?
7. Які види монументального живопису за матеріалом і технікою виконання?
8. Що таке типізація і стилізація образу у монументальному живописі?
9. Як відрізняється декоративне виконання від живописного виконання?

8 семестр

Змістовий модуль 1. Використання образу в монументальному живописі

Тема 2. Тематична постановка : "Середньовічний костюм", "Лицар".

Створити композицію тематичної постановки за запропонованими темами "Середньовічний костюм", "Лицар", "Пастух". Надати моделі образної характеристики засобами живопису. Розмір – формат А-2. Матеріали: олійні фарби, картон

Змістовий модуль 2. Алегорія в монументальному живописі

Тема 3. Тематична постановка портрет-алегорія на задану тему.

Створити композицію розпису алегоричного образу на теми: "Медицина", "Математика", "Історія". Всіма доступними засобами живопису та композиції досягнути образного звучання твору. Розмір – формат А-2. Матеріали: на вибір студента.

Основні поняття: образ у монументальному мистецтві, тематична постановка, декоративний розпис, образна характеристика, алегорія.

Питання для самоконтролю.

1. Що таке тематична композиція?
2. Які види монументального живопису за матеріалом і технікою виконання?
3. Як використовується поняття образу в сучасному образотворчому мистецтві?
4. Які сучасні майстри Українського фігуративного мистецтва?
5. Які основні напрями монументального живопису, що розвиваються в сучасному Українському мистецтві?
6. Які провідні майстри монументального мистецтва в світовому значенні?
7. Що таке, портрет -алегорія? Які основні характеристики портрету-алегорії?
8. Що таке алегорія і як вона проявляється в монументальному живописі?
9. Що таке алегоричний образ – як метод передачі інформації?
10. Які приклади алегоричного образу в сучасному житті?

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1). Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.

6 семестр

Змістовий модуль 1. Історія виникнення та розвитку монументального живопису

Тема 1. Монументальний живопис як провідний вид живопису.

Історія виникнення. Напрямки розвитку. Основні види монументального живопису. Аналіз технік монументального живопису. Види матеріалів, що використовуються на сучасному етапі. Дослідити історичні відомості виникнення монументального живопису, проаналізувати основні напрями розвитку. Творчість групи М. Бойчука

Змістовий модуль 3. Символіка в монументальному живопису

Тема 4. Використання символу в монументальному живопису.

Символ в первісному мистецтві. Символізм Стародавнього світу. Символіка Середньовічного мистецтва. Символи в мистецтві Відродження. Епоха Нового часу (бароко). Символіка Новітнього часу. Символи в Сучасному мистецтві. Поняття канону. Символізм в

різні епохи розвитку мистецтва. Поява канону в мистецтві. Сучасні представники символізму в Україні та світі.

7 семестр

Змістовий модуль 1. Фреска та її види

Тема 1. Види фресок.

Вимоги до виконання al secco фрески. Вимоги до виконання al fresco. Суміші розчинів, що використовуються для приготування тиньку. Види фресок за способом підготовки основи та виконанням. Види фарб та барвників для роботи над фрескою. Страфіто.

8 семестр

Змістовий модуль 1. Використання образу в монументальному живописі

Тема 1. Поняття образу в сучасному образотворчому мистецтві.

Сучасні майстри Українського фігуративного мистецтва. Напрями монументального живопису, що розвиваються в сучасному Українському мистецтві. Провідні майстри монументального мистецтва в світовому значенні. Школи сучасного монументального живопису України.

Світові досягнення монументального живопису на сучасному етапі.

Змістовий модуль 2. Алегорія в монументальному живописі

Тема 3. Тематична постановка портрет-алегорія на задану тему.

Алегоричний образ – як метод передачі інформації. Алегорія в мистецтві. Алегоричний образ в сучасному житті.

2). Підготовка до практичних робіт.

6 семестр

Змістовий модуль 1. Історія виникнення та розвитку монументального живопису

Тема 2. Композиція натюрморту з драперіями.

Виконати серію ескізів до даного лабораторного заняття. Розробити композицію твору. Формат – А-4. Матеріал – олівець, папір. Створити композицію натюрморту з кількома драперіями, різними за кольором та фактурою. Передати динаміку руху мас у відповідності з композиційним задумом. Можливе використання гіпсових тіл. Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон.

Змістовий модуль 2. Композиція в монументальному живописі

Тема 3. Композиція натюрморту з орнаментованими драперіями та гіпсовою розеткою.

Створити серію пошукових начерків в кольорі для кращого розуміння будови композицію.. Формат – А-4. Матеріал – олівець, папір. Виконати композицію натюрморту з орнаментованими драперіями та гіпсовою розеткою. Стилізувати рух складок тканини в єдину цілу композиційну систему. Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон.

Змістовий модуль 3. Символіка в монументальному живопису

Тема 5. Композиція натюрморту з гіпсовою маскою та атрибутами мистецтв.

Розробити серію начерків, для виконання завдання, підготувати кольоровий ескіз постановки. Формат – А-4. Матеріал – олівець, папір. Створити композицію складного натюрморту з гіпсовою маскою та атрибутами мистецтв (музичні інструменти, книги, історичні артефакти). Підібрати оптимальні засоби живопису та відповідні матеріали для образної характеристики постановки. Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон.

Змістовий модуль 4. Мозаїка в монументальному живопису

Тема 6. Орнамент в мозаїці

Підготувати кольоровий ескіз завдання. Формат – А-3. Матеріал – кольорові олівці, чи акварель, папір. За допомогою імітації мозаїки створити копію фрагменту мозаїчного орнаменту. Досягнути правдоподібного звучання копії з оригінальним зображенням. Кольоровий папір, картон.

Тема 7. Нескладний натюрморт в техніці мозаїки

Розробка пошукових начерків та виконання остаточного ескизу завдання. Формат – А-3. Матеріал – кольорові олівці, чи акварель, папір. Використовуючи імітацію мозаїки створити композицію складного натюрморту з 2-3 предметів. Стилізувати зображення до чіткого та лаконічного звучання. Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон.

Література

- Аксенов Ю. Цвет и линия. Практическое руководство по рисунку и живописи / Ю. Аксенов, М. Левидов., 1986. – 326 с.
- Антонович Є. А. Малюнок і живопис [Текст] : методичні рекомендації / Є. А. Антонович, В. А. Шпільчак. – К., 1990. – 28 с.
- Баммес Г. Л. Изображение фигуры человека / Г. Л. Баммес. – Берлин, 2007. – 326 с.
- Волков Н. В. Геометрия и композиция картин / Н.В. Волков. – М. : Искусство, 1990. – 132 с.
- Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти : навчальний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих педагогічних навчальних закладів / М. А. Кириченко, - К. : Вища школа, 2002. – 188 с.
- Ли, Н. Г. Основы академического рисунка / Н. Г. Ли. — М.: Эксмо, 2005. — 480 с..
- Мельник А. М. Український живопис ХХ – ІХ ст.: Альбом / А. М. Мельник. – К. : Галерея, 2007. – 304 с.
- Михайленко В. Є. Основи композиції / В. Є. Михайленко. – К. : Каравела, 2004. – 304 с.
- Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : – навч. посіб. / Тетяна Анатолівна Прокопович. – Луцьк: Вежа-Друк, 2016. – 120 с.
- Український авангард 1910-1930 років: альбом. — К.: Мистецтво, 1996.
- Урсу Н. О. Теоретичні основи композиції [Текст] : навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ художніх та художньо-педагогічних спеціальностей / Н. О. Урсу, Б. М. Негода, В. А. Гнатюк, І. П. Міхалевська. - Кам'янець-Подільський : Кам.-Под. держ. унів., 2004. - 61 с.

7 семестр

Змістовий модуль 1. Фреска та її види

Тема 2. Створення фрагменту тематичного розпису.

Створити ряд пошукових начерків, та на їх основі підготувати картон для виконання завдання. . Формат – А-3. Матеріал – кольорові олівці, чи акварель, папір. Створити

фрагмент декоративного розпису на тему: «Українська календарна обрядовість», «Трипілля», «Український побут». Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон.

Тема 3. Натюрморт з гіпсовою головою чи гіпсовим торсом.

Розробка пошукових начерків та виконання остаточного ескізу завдання. Формат – А-3. Матеріал – кольорові олівці, чи акварель, папір. Створити композицію складного натюрморту з гіпсовим торсом та гіпсовими зліпками, використати орнаментовані драперії як основне тло. Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон.

Змістовий модуль 2. Фігура в монументальному живописі

Тема 4. Портрет натурника на кольоровому тлі.

Виконати композицію портрету натурника зі складним орнаментованим фоном, використати атрибути мистецтва, та гіпсові деталі. Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон

Література

Антонович Є. А. Малюнок і живопис [Текст] : методичні рекомендації / Є. А. Антонович, В. А. Шпільчак. – К., 1990. – 28 с.

Волков Н. В. Геометрия и композиция картин / Н.В. Волков. – М. : Искусство, 1990. – 132 с.

Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти : навчальний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих педагогічних навчальних закладів / М. А. Кириченко, - К. : Вища школа, 2002. – 188 с.

Ли, Н. Г. Основы академического рисунка / Н. Г. Ли. — М.: Эксмо, 2005. — 480 с..

Мельник А. М. Український живопис ХХ – ІХ ст.: Альбом / А. М. Мельник. – К. : Галерея, 2007. – 304 с.

Михайленко В. Є. Основи композиції / В. Є. Михайленко. – К. : Каравела, 2004. – 304 с.

Придатко Т. В. Мистецтво України 1991-2003 / Т. В. Придатко, З. В. Чегусова, Т. Ю. Склярченко. – К. : Мистецтво, 2003. – 256 с.

Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : – навч. посіб. / Тетяна Анатолівна Прокопович. – Луцьк: Вежа-Друк, 2016. – 120 с.

Урсу Н. О. Теоретичні основи композиції [Текст] : навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ художніх та художньо-педагогічних спеціальностей / Н. О. Урсу, Б. М. Негода, В. А. Гнатюк, І. П. Міхалевська. - Кам'янець-Подільський : Кам.-Под. держ. унів., 2004. - 61 с.

8 семестр

Змістовий модуль 1. Використання образу в монументальному живописі

Тема 2. Тематична постановка : "Середньовічний костюм", "Лицар".

Створити композицію тематичної постановки за запропонованими темами "Середньовічний костюм", "Лицар", "Пастух". Надати моделі образної характеристики засобами живопису.

Змістовий модуль 2. Алегорія в монументальному живописі

Тема 3. Тематична постановка портрет-алегорія на задану тему.

Розробка пошукових начерків та виконання остаточного ескізу завдання. Формат – А-3. Матеріал – кольорові олівці, чи акварель, папір. Створити композицію розпису алегоричного образу на теми: "Медицина", "Математика", "Історія".... Всіма доступними засобами живопису та композиції досягнути образного звучання твору. Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон

Література

- Баммес Г. Л. Изображение фигуры человека / Г. Л. Баммес. – Берлин, 2007. – 326 с.
- Басанець Л. В. Живопис [Текст] / Л. В. Басанець. – Одеса : ОДПІ, 2002 – 128 с.
- Валериус С. С. Монументальна живопись. Современные проблемы: учебное пособие для студентов художественных заведений / С. С. Валериус - М.: Искусство, 1979. - 200 с.
- Жданова Н. С. Перспектива: учебное пособие / Н. С. Жданова. – М. : Владос, 2004. – 224 с.
- Кирцер Р. М. Рисунок и живопись / Р. М. Кирцер. – М. : Высшая школа, 1992.- 270 с.
- Корниенко, В.С. О законах красоты : К вопросу о сущности эстетических явлений в действительности и в искусстве : монография / В.С. Корниенко. Х. : ХДУ, 1970. 224 с.
- Ли, Н. Г. Основы академического рисунка / Н. Г. Ли. — М.: Эксмо, 2005. — 480 с..
- Придатко Т. В. Мистецтво України 1991-2003 / Т. В. Придатко, З. В. Чегусова, Т. Ю. Склярєнко. – К. : Мистецтво, 2003. – 256 с.
- Прокопович Т. А. Основы цветоведения : – навч. посіб. / Тетяна Анатолівна Прокопович. – Луцьк: Вежа-Друк, 2016. – 120 с.
- Ратничин В. М. Перспектива : учеб. пособие для студентов художественного института / В. М. Ратничин. – К. : Вища школа, 1992. – 232 с.
- Ростовцев Н. Н. Рисование головы человека / Н. Н. Ростовцев. – М. : Свет, 1989. – 215 с.
- Урсу Н. О. Теоретичні основи композиції [Текст] : навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ художніх та художньо-педагогічних спеціальностей / Н. О. Урсу, Б. М. Негода, В. А. Гнатюк, І. П. Міхалевська. - Кам'янець-Подільський : Кам.-Под. держ. унів., 2004. - 61 с.
- Импрессионизм: История, картины, биографии / Сост. И.Г. Мосин. – СПб: Изд. дом «Кристалл», 2002. – 96 с.: ил.
- Импрессионизм: Мастера, предшественники и последователи : Энциклопедия / Сост. Грицак Е.Н. – М.: Эскмо, 2003. – 221 с.
- Иогансон Б.В. За мастерство в живописи. – М.: Изд-во Акад.художеств СССР, 1952. – 224 с.
- антор А.М. Предмет и среда в живописи. Проблемы взаимоотношений предметного мира и пространственной среды. – М.: Сов.художник, 1981. – 127 с.
- Куручкина К.А. Знакомство с натюрмортом. – Сиб, - 1958. – 110 с.
- Основы живописи/ Пер. с исп. О. Вартановой. – С. – Пб.: АОЗТ «Весант», 1994. – 128 с.
- Прокофьев Н.И. Натюрморт. Учебное пособие по живописи для студентов ХГФ педагогических вузов. – М.: Московский педагогический государственный университет, 1999. – 65 с.

3). Підготовка до написання модульних контрольних робіт з курсу «Монументальний живопис»

6 семестр

Змістовий модуль 1. Історія виникнення та розвитку монументального живопису

Модульна контрольна робота 1. Етюд натюрморту з драперією.

Виконати нескладний натюрморт з драперією та зім'ятим аркушем паперу, прослідкувати утворення складок на різних за матеріальністю об'єктах. Створити композицію натюрморту з кількома драперіями, різними за кольором та фактурою. Передати динаміку руху мас у відповідності з композиційним задумом. Можливе використання гіпсових тіл. Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон.

Змістовий модуль 2. Композиція в монументальному живописі

Модульна контрольна робота 2. Рисунок гіпсових предметів

Виконати композицію натюрморту з орнаментованими драперіями та гіпсовою розеткою. Стилізувати рух складок тканини в єдину цілу композиційну систему. Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон.

Змістовий модуль 3. Символіка в монументальному живописі

Модульна контрольна робота 3. Натюрморт з капітеллю

Створити композицію натюрморту з капітеллю на фоні зім'ятого аркуша паперу темного кольору. Вибрати найбільш вдалий ракурс, знайти гармонійне поєднання динамічних мас темного та світлого.

Підібрати оптимальні засоби живопису та відповідні матеріали для образної характеристики постановки. Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон.

Змістовий модуль 4. Мозаїка в монументальному живописі

Модульна контрольна робота 4. Ескіз мозаїчного панно

Підготувати кольоровий ескіз завдання. Формат – А-3. Матеріал – кольорові олівці, чи акварель, папір. За допомогою імітації мозаїки створити копію фрагменту мозаїчного орнаменту. Досягнути правдоподібного звучання копії з оригінальним зображенням. Кольоровий папір, картон.

Створити ескіз фрагменту мозаїчного панно на тему: "Птахи", "Звірі", "Мисливські собаки". З фрагменту виокремити найбільш вдачу частину та виконати її в матеріалі (імітація мозаїки)

Формат: 40x40 см. Матеріал: кольоровий папір.

7 семестр

Змістовий модуль 1. Фреска та її види

Модульна контрольна робота 1. Копія фрагменту монументального твору художника.

Виконати копію фрагмента твору художника. Як приклад можуть використовуватись роботи Г. Клімта. Або ж створити фрагмент декоративного розпису на тему: «Українська календарна обрядовість», «Трипілля», «Український побут». Формат: за вибором студента. Матеріали: акрил, олія

Змістовий модуль 2. Фігура в монументальному живописі

Модульна контрольна робота 2. Жіночий портрет з кольоровими орнаментованими драперіями

Створити композицію погрудного жіночого портрету, як фон використати насичені за кольором та орнаментовані драперії. Досягти умовності в зображенні жіночого портрету.

Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон

8 семестр

Змістовий модуль 1. Використання образу в монументальному живописі

Модульна контрольна робота 1. Портрет жінки в історичному одязі

Створити композицію портрету жінки (дівчини) чи лицара в історичному одязі, оточення натури має відповідати образу портретного задуму.

Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон

Модульна контрольна робота 2. Ескіз алегоричного образу

Створити ескіз алегорії "Феміди", "Музи мистецтва".

Всіма доступними засобами живопису та композиції досягнути образного звучання твору.
Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон

4) Систематизація вивченого матеріалу перед заліком та екзаменом.

6 семестр

Залік

Можливі варіанти тем завдання залікової роботи:

1. Композиція натюрморту з гіпсовою капітеллю

Виконати композицію натюрморту з гіпсовою капітеллю та драперіями. Передати динаміку складок тканин зі сталою формою гіпсового відливку.

Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон

2. Рисунок складного натюрморту з гіпсовою маскою

Виконати композицію натюрморту з гіпсовою, як фон використати орнаментовані драперії та поєднання предметів різних за фактурою: скло, плетиво і т.д.

Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон

7 семестр

Залік

Залікове завдання:

Портрет натурника на кольоровому тлі.

Виконати композицію портрету натурника зі складним орнаментованим фоном, використати атрибути мистецтва, та гіпсові деталі.

Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон.

8 семестр

Екзамен

Екзаменаційне завдання:

Портрет натурника на кольоровому тлі.

Виконати композицію портрету натурника зі складним орнаментованим фоном, використати атрибути мистецтва, та гіпсові деталі.

Формат – А- 2. Матеріали: олійні фарби, картон

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання. (6,7,8 семестри)

Індивідуальне завдання – написання реферату, який повинен відповідати загальнонавчальним вимогам, має вміщати розкрити та обґрунтовану інформацію щодо обраної тематики практичних робіт.

Тематикою реферату є написання атрибуції про обраний для практичних робіт твір.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійне опрацювання літератури, робота в мережі Інтернет, робота з музейними експонатами.

8. ОЦІНЮВАННЯ

МЕТОДИ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ:

- перевірка виконання поточних практичних робіт;
- перевірка перебігу виконання індивідуальних, самостійних завдань;
- виконання модульних контрольних робіт;
- залік, іспит, як підсумковий засіб діагностики успішності.

Поточне оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Монументальний живопис» здійснюється за 100-бальною шкалою. Підсумковий бал (максимально – 100 балів) можна набрати двома способами з урахуванням балів набраних за результатами модульних контрольних робіт без здачі екзамену (заліку) та без врахування цих балів, але зі здачею екзамену (заліку). В першому випадку поточна семестрова оцінка визначається, як сума таких складових:

- сумарної кількості балів за поточний контроль, що включає бали за аудиторні завдання (40 балів);

- Сумарної кількості балів за модульні контрольні роботи, а саме перегляд робіт (максимально 60 балів).

Під час оцінювання береться до уваги відповідність роботи до теми, правильність рішення композиційних задач, технічне виконання, художній рівень роботи, творчий підхід до роботи, володіння технічними навиками згідно методичних вимог.

6 семестр

Поточний контроль (макс = 40 балів)					Модульний контроль (макс = 60 балів)				Загаль- на кіль- кість балів
Модуль 1					Модуль 2				
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4		МКР 1	МКР 2	МКР 3	МКР 4	
Т2	Т3	Т5	Т6	Т7	15	15	15	15	100
6	6	8	10	10					

Поточне оцінювання

Сума балів поточного оцінювання становить 40 балів.

Робота над практичними завданнями:

Практичні завдання змістових модулів, оцінюються:

10-8 , (6-5) балів студент отримує якщо робота відповідає наступним показникам: самостійна робота до відповідного завдання виконана на високому рівні і в повному обсязі; постановка виконана на належному професійному рівні та може використовуватись у методичних цілях.

6-8, (5-4) бали студент отримує виконавши завдання в повній мірі, але допущені незначні недоліки конструктивного плану, дещо порушена композиція твору, робота виконана в повному обсязі, але потребує доопрацювань, самостійна робота виконана на належному рівні, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі, проте відчуває проблеми з його відтворенням при роботі над постановкою.

5-4 , (3-2) бали студент отримує, якщо завдання виконане на достатньому рівні, має ознаки завершеності, проте присутні похибки композиційного плану, порушені пропорції, відсутня образна характеристика натури, самостійна робота виконана на дуже низькому рівні, робота потребує значного доопрацювання.

1 бал ставиться, якщо робота містить певні елементи композиції, студент демонструє слабкий рівень знань з предмету, вміє користуватись засобами рисунка, але не володіє конструктивним мисленням.

Модульні контрольні роботи оцінюються відповідно:

15-14 балів студент отримує якщо робота виконана на належному професійному рівні, підбір засобів виразності побудови зображення відповідає найкращому розкриттю творчого задуму, композиція є чіткою, продуманою, та завершеною.

13-10 балів студент отримує виконавши завдання в повній мірі, але допущені незначні недоліки конструктивного плану, дещо порушена композиція твору; робота виконана в повному обсязі, але потребує незначної корекції; завдання підкріплене рядом пошукових ескізів за для кращого розкриття тематики завдання.

9-7 балів студент отримує, якщо завдання виконане на достатньому рівні, має ознаки завершеності, проте присутні похибки композиційного плану, порушені пропорції, відсутня образна характеристика натури, підготовчі ескізи виконані на дуже низькому рівні, робота потребує значного доопрацювання.

6-4 бали отримує, якщо робота виконана з порушенням принципів побудови зображення, не враховані композиція формату, студент не робить аналітичного розбору зображення; робота виглядає не завершеною та не виразною; відчувається брак розуміння та зв'язку теорії з практичною діяльністю.

3-1 балів ставиться, якщо робота містить певні елементи композиції; відсутні грамотна побудова зображення, порушені принципи ведення постановки, студент демонструє слабкий рівень знань з предмету, вміє користуватись засобами рисунка, але не володіє просторовим мисленням.

Залік

Можливі варіанти тем завдання залікової роботи:

1. Композиція натюрморту з гіпсовою капітеллю

Виконати композицію натюрморту з гіпсовою капітеллю та драперіями. Передати динаміку складок тканин зі сталою формою гіпсового відливку.

2. Рисунок складного натюрморту з гіпсовою маскою

Виконати композицію натюрморту з гіпсовою, як фон використати орнаментовані драперії та поєднання предметів різних за фактурою: скло, плетиво і т.д.

3. Ескіз мозаїчного панно.

Створити ескіз фрагменту мозаїчного панно на тему: "Декоративні риби", "Рослини червоної книги України" і т.д.

60-50 балів студент отримує, якщо за короткий проміжок часу зумів побудувати зображення що відповідає наступним показникам: присутня передача конструктивних особливостей будови натури, проведена композиційна робота в постановці та об'ємно-тонова характеристика зображуваної натури, засоби виразності підпорядковані образній характеристиці, та творчому задуму.

49-40 балів студент отримує виконавши завдання в повній мірі, але допущені незначні недоліки анатомічно-конструктивного плану, дещо порушена композиція твору, робота виконана в повному обсязі, але потребує незначної корекції.

39-30 балів студент отримує, якщо завдання виконане на достатньому рівні, має ознаки завершеності, проте присутні похибки композиційного плану, порушені пропорції, відсутня конструктивна характеристика натури; робота потребує значного доопрацювання.

29-20 балів отримує, якщо робота виконана з порушенням принципів побудови зображення, не враховані композиція формату, вплив на образну характеристику твору, студент не робить тонального розбору зображення; робота виглядає не завершеною та не виразною, відчувається брак розуміння та зв'язку теорії з практичною діяльністю; самостійна робота до завдання не виконана.

19-1 балів ставиться, якщо робота містить певні елементи композиції, студент демонструє слабкий рівень знань з предмету, вміє користуватись засобами рисунка, але не володіє конструктивним мисленням. Не співвідносить час виконання завдання з реальними вимогами до виконання даного завдання.

7 семестр

Поточний контроль (мах = 40 балів)			Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1			Модуль 2		
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	МКР 1	МКР 2	100
T2	T3	T	30	30	
10	15	15			

Поточне оцінювання

Практичні завдання оцінюються в 10 і 15 балів кожне:

15 -13 або 10-8 балів студент отримує якщо робота відповідає наступним показникам: присутня передача конструктивних та анатомічних особливостей будови тіла людини, проведена композиційна робота в постановці та об'ємно-тонова характеристика зображуваної натури, засоби виразності в живопису підпорядковані образній характеристиці моделі, виконані пошукові ескізи для кращого розкриття теми завдання, самостійна робота

до відповідного завдання виконана на високому рівні і в повному обсязі, постановка виконана на належному професійному рівні та може використовуватись у методичних цілях.

12-10 або 7-6 балів студент отримує виконавши завдання в повній мірі, але допущені незначні недоліки конструктивного плану, дещо порушена композиція твору, робота виконана в повному обсязі, але потребує доопрацювань, самостійна робота виконана на належному рівні, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі, проте відчуває проблеми з його відтворенням при роботі над постановкою.

9-7 або 5-4 бали студент отримує, якщо завдання виконане на достатньому рівні, має ознаки завершеності, проте присутні похибки композиційного плану, порушені пропорції, відсутня образна характеристики натури, самостійна робота виконана на дуже низькому рівні, робота потребує значного доопрацювання.

6-4 або 3-2 бали отримує, якщо робота виконана з порушенням принципів побудови зображення, не враховані композиція формату, відсутня портретна характеристика моделі, студент не робить тонального розбору зображення, робота виглядає не завершеною та не виразною, відчувається брак розуміння та зв'язку теорії з практичною діяльністю; самостійна робота до завдання не виконана.

3-1 бал ставиться, якщо робота містить певні елементи композиції, студент демонструє слабкий рівень знань з предмету, вміє користуватись засобами рисунка, але не володіє конструктивним мисленням.

Модульні контрольні роботи оцінюються відповідно:

МКР 1. Копія фрагменту монументального твору художника

Виконати копію фрагмента твору художника. Як приклад можуть використовуватись роботи Г. Клімта.

МКР 2. Жіночий портрет з кольоровими орнаментованими драперіями

Створити композицію погрудного жіночого портрету, як фон використати насичені за кольором та орнаментовані драперії. Досягти умовності в зображенні жіночого портрету.

30-25 балів студент отримує якщо робота відповідає наступним показникам: присутня передача конструктивних та анатомічних особливостей будови тіла людини, проведена композиційна робота в постановці, засоби виразності підпорядковані образній характеристиці моделі, виконані пошукові ескізи для кращого розкриття теми завдання, робота виконана на належному професійному рівні та може використовуватись у методичних цілях.

24-20 балів студент отримує виконавши завдання в повній мірі, але допущені незначні недоліки анатомічно-конструктивного плану, дещо порушена композиція твору, робота виконана в повному обсязі, завдання підкріплене рядом пошукових ескізів за для кращого розкриття тематики завдання.

19-15 балів студент отримує, якщо завдання виконане на достатньому рівні, має ознаки завершеності, проте присутні похибки композиційного плану, не враховані анатомічні особливості моделі, порушені пропорції, відсутня портретна характеристика натури, підготовчі ескізи виконані на дуже низькому рівні, робота потребує значного доопрацювання.

14-10 балів отримує, якщо робота виконана з порушенням принципів побудови зображення; не враховані композиція формату, відсутня портретна характеристика моделі, студент не робить кольорового розбору зображення, робота виглядає не завершеною та не виразною, відчувається брак розуміння та зв'язку теорії з практичною діяльністю.

9-1 бал ставиться, якщо робота містить певні елементи композиції, відсутні грамотна побудова зображення, порушені принципи ведення багатосеансної постановки, студент демонструє слабкий рівень знань з предмету, вміє користуватись засобами рисунка, але не володіє конструктивним мисленням.

Залік

Залікове завдання:

Портрет натурника на кольоровому тлі.

Виконати композицію портрету натурника зі складним орнаментованим фоном, використати атрибути мистецтва, та гіпсові деталі.

Формат: А-2. Матеріали: акрил, олія.

60-50 балів студент отримує, якщо за короткий проміжок часу зумів побудувати зображення що відповідає наступним показникам: присутня передача конструктивних особливостей будови природи, проведена композиційна робота, засоби виразності підпорядковані образній характеристиці, та творчому задуму.

49-40 балів студент отримує виконавши завдання в повній мірі, але допущені незначні недоліки анатомічно-конструктивного плану, дещо порушена композиція твору, робота виконана в повному обсязі, але потребує незначної корекції.

39-30 балів студент отримує, якщо завдання виконане на достатньому рівні, має ознаки завершеності, проте присутні похибки композиційного плану, порушені пропорції, відсутня конструктивна характеристика природи, робота потребує значного доопрацювання.

29-20 балів отримує, якщо робота виконана з порушенням принципів побудови зображення, не враховані композиція формату, студент не робить тонального розбору зображення, робота виглядає не завершеною та не виразною; відчувається брак розуміння та зв'язку теорії з практичною діяльністю.

19-1 балів ставиться, якщо робота містить певні елементи композиції, студент демонструє слабкий рівень знань з предмету, вміє користуватись засобами рисунка, але не володіє конструктивним мисленням. Не співвідносить час виконання завдання з реальними вимогами до виконання даного завдання.

8 семестр

Поточний контроль (мах = 40 балів)		Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1		Модуль 2		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	МКР 1	МКР 2	
Т2	Т 4			
20	20	30	30	100

Поточне оцінювання

Робота над практичними завданнями:

20-18 балів студент отримує якщо робота відповідає наступним показникам: присутня передача конструктивних та анатомічних особливостей будови тіла людини; проведена композиційна робота в постановці та об'ємно-тонова характеристика зображуваної природи,

засоби виразності в живопису підпорядковані образній характеристиці моделі, виконані пошукові ескізи для кращого розкриття теми завдання, самостійна робота до відповідного завдання виконана на високому рівні і в повному обсязі, постановка виконана на належному професійному рівні та може використовуватись у методичних цілях.

17-14 балів студент отримує виконавши завдання в повній мірі, але допущені незначні недоліки конструктивного плану, дещо порушена композиція твору, робота виконана в повному обсязі, але потребує доопрацювань, самостійна робота виконана на належному рівні, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі, проте відчуває проблеми з його відтворенням при роботі над постановкою; образна характеристика твору не досягнута.

13-10 балів студент отримує, якщо завдання виконане на достатньому рівні, має ознаки завершеності, проте присутні похибки композиційного плану, порушені пропорції, відсутня образна характеристики натури, самостійна робота виконана на дуже низькому рівні, робота потребує значного доопрацювання.

9-6 балів отримує, якщо робота виконана з порушенням принципів побудови зображення, не враховані композиція формату, відсутня портретна характеристика моделі, студент не робить тонального розбору зображення, робота виглядає не завершеною та не виразною, відчувається брак розуміння та зв'язку теорії з практичною діяльністю; самостійна робота до завдання не виконана.

5-1 бал ставиться, якщо робота містить певні елементи композиції, студент демонструє слабкий рівень знань з предмету, вміє користуватись засобами рисунка, але не володіє конструктивним мисленням.

Модульні контрольні роботи оцінюються відповідно:

МКР 1. Портрет жінки в історичному одязі

Створити композицію портрету жінки (дівчини) в історичному одязі, оточення натури має відповідати образу портретного задуму

МКР 2. Ескіз алегоричного образу

Створити ескіз алегорії "Феміди", "Музи мистецтва".

30-25 балів студент отримує якщо робота відповідає наступним показникам: присутня передача конструктивних та анатомічних особливостей будови тіла людини, засоби виразності підпорядковані єдиному задуму, робота виконана на належному професійному рівні та може використовуватись у методичних цілях.

24-20 балів студент отримує виконавши завдання в повній мірі, але допущені незначні недоліки анатомічно-конструктивного плану, дещо порушена композиція твору, робота виконана в повному обсязі, але потребує незначної корекції.

19-15 балів студент отримує, якщо завдання виконане на достатньому рівні, має ознаки завершеності, проте присутні похибки композиційного плану, не враховані анатомічні особливості моделі, порушені пропорції, підготовчі ескізи виконані на дуже низькому рівні, робота потребує доопрацювання.

14-10 балів отримує, якщо робота виконана з порушенням принципів побудови зображення, не враховані композиція формату, відсутня живописна характеристика моделі, студент не робить аналізу зображення, робота виглядає не завершеною та не виразною, відчувається брак розуміння та зв'язку теорії з практичною діяльністю.

9-1 бал ставиться, якщо робота містить певні елементи композиції, відсутні грамотна побудова зображення, порушені принципи ведення багатосеансної постановки, студент демонструє слабкий рівень знань з предмету, вмє користуватись засобами рисунка, але не володіє конструктивним мисленням.

Екзамен

Екзаменаційне завдання:

Портрет натурника на кольоровому тлі.

Виконати композицію портрету натурника зі складним орнаментованим фоном, використати атрибути мистецтва, та гіпсові деталі.

Формат: А-2. Матеріали: акрил, олія.

60-50 балів студент отримує, якщо за короткий проміжок часу зумів побудувати зображення що відповідає наступним показникам: присутня передача конструктивних особливостей будови натури, проведена композиційна робота, засоби виразності підпорядковані образній характеристиці, та творчому задуму.

49-40 балів студент отримує виконавши завдання в повній мірі, але допущені незначні недоліки анатомічно-конструктивного плану, дещо порушена композиція твору, робота виконана в повному обсязі, але потребує незначної корекції.

39-30 балів студент отримує, якщо завдання виконане на достатньому рівні, має ознаки завершеності, проте присутні похибки композиційного плану, порушені пропорції, відсутня конструктивна характеристика натури, робота потребує значного доопрацювання.

29-20 балів отримує, якщо робота виконана з порушенням принципів побудови зображення, не враховані композиція формату, студент не робить тонального розбору зображення, робота виглядає не завершеною та не виразною, відчувається брак розуміння та зв'язку теорії з практичною діяльністю.

19-1 балів ставиться, якщо робота містить певні елементи композиції, студент демонструє слабкий рівень знань з предмету, вмє користуватись засобами рисунка, але не володіє конструктивним мисленням. Не співвідносить час виконання завдання з реальними вимогами до виконання даного завдання.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		

Оцінка "відмінно" (А, 90-100 балів). Виконані завдання на високому художньому рівні, технічно бездоганні, відмінне володіння виражальними засобами і прийомами, включають

творчий підхід у композиційному і колористичному вирішенні, повне розуміння законів і використання правил композиції.

Оцінка "добре" (BC, 75-89 балів). Виконані завдання на високому художньому рівні, технічно виконані з незначними помилками, добре володіння виражальними засобами і прийомами, включають творчий підхід у композиційному і колористичному вирішенні, розуміння законів і використання правил композиції.

Оцінка "задовільно" (DE, 60-74 бали). Виконані завдання на недостатньому художньому рівні, технічно недосконалі, наявність помилок, низький рівень володіння виражальними засобами і прийомами, але включають творчий підхід у композиційному і колористичному вирішенні.

Оцінка "незадовільно" (Fх, 1-59 балів, з можливістю повторного складання). Виконані завдання на низькому технічному рівні, низький рівень володіння виражальними засобами і прийомами, творчий підхід у композиційному і колористичному відсутній, не розуміння законів і правил композиції.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: опорні конспекти лекцій, інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, ілюстраційні матеріали.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аксенов Ю. Цвет и линия. Практическое руководство по рисунку и живописи / Ю. Аксенов, М. Левидов., 1986. – 326 с.
2. Антонович Є. А. Малюнок і живопис [Текст] : методичні рекомендації / Є. А. Антонович, В. А. Шпільчак. – К., 1990. – 28 с.
3. Баммес Г. Л. Изображение фигуры человека / Г. Л. Баммес. – Берлин, 2007. – 326 с.
4. Бартенев І. А. Батажкова В. Н. Нариси історії архітектурних стилів : навчальний посібник / І. А. Бартенев. - М. : Образотворче мистецтво, 1983. - 124 с.
5. Басанець Л. В. Живопис [Текст] / Л. В. Басанець. – Одеса : ОДПІ, 2002 – 128 с.
6. Богданов Г. А. Реставрация станковой темперной живописи / Г. А. Богданов. - М. : Изобразительное Искусство, 2001. - 226 с.
7. Бойчук В.М. Практичне кольорознавство: методичні рекомендації / В.М. Бойчук / Луцьк: Твердиня, 2011. – 30 с.
8. Валериус С. С. Монументальная живопись. Современные проблемы: учебное пособие для студентов художественных заведений / С. С. Валериус - М.: Искусство, 1979. - 200 с.
9. Волков Н. В. Геометрия и композиция картин / Н. В. Волков. – М. : Искусство, 1990. – 132 с.
10. Жданова Н. С. Перспектива: учебное пособие / Н. С. Жданова. – М. : Владос, 2004. – 224 с.
11. Кимеева Т. И. Основы консервации и реставрации археологических и этнографических музейных предметов [Текст] / Т. И. Кимеева, И. В. Окунева. – Кемерово: КемГУКИ, 2009. – 252 с.
12. Кириченко М. А. Основы образотворчої грамоти : навчальний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих педагогічних навчальних закладів / М. А. Кириченко, - К. : Вища школа, 2002. – 188 с.
13. Кирцер Р. М. Рисунок и живопись / Р. М. Кирцер. – М. : Высшая школа, 1992.- 270 с.

14. Корниенко, В.С. О законах красоты : К вопросу о сущности эстетических явлений в действительности и в искусстве : монография / В.С. Корниенко. Х. : ХДУ, 1970. 224 с.
15. Кулемзин А. М. Методика сохранения и использования памятников истории и культуры [Текст] : учеб. пособие для вузов / А. М. Кулемзин. – Кемерово: КемГУКИ, 2009. - 60 с.
16. Ли, Н. Г. Основы академического рисунка / Н. Г. Ли. — М.: Эксмо, 2005. — 480 с..
17. Мельник А. М. Український живопис ХХ – ІХ ст.: Альбом / А. М. Мельник. – К. : Галерея, 2007. – 304 с.
18. Наумова М. В. Реставрация икон : методические рекомендации / М. В. Наумова. - М. : ВХНРУ им. акад. И. Э. Грабаря, 1993. - 226 с.
19. Придатко Т. В. Мистецтво України 1991-2003 / Т. В. Придатко, З. В. Чегусова, Т. Ю. Складенко. – К. : Мистецтво, 2003. – 256 с.
20. Прокопович Т. А. Основы колоризма : – навч. посіб. / Тетяна Анатолівна Прокопович. – Луцьк: Вежа-Друк, 2016. – 120 с.
21. Прищенко С.В. Колоризм: навч. посібник/ за ред. проф. Є.А.Антоновича. — К.: Альтерпрес, 2010. — 354 с.
22. Ратничин В. М. Перспектива : учеб. пособие для студентов художественного института / В. М. Ратничин. – К. : Вища школа, 1992. – 232 с.
23. Ростовцев Н. Н. Рисование головы человека / Н. Н. Ростовцев. – М. : Свет, 1989. – 215 с.
24. Ростовцев, Н. Н. Академический рисунок: Учеб.для студентов худож.-граф. Фак.. пед. ин-тов. – 2-е изд., доп. И перераб. / Н. Н. Ростовцев. — М. : Просвещение, 1984. — 240 с., ил.
25. Ростовцев, Н. Н. Учебный рисунок / Н. Н. Ростовцев. — М. : Просвещение, 1976. — 238 с.
26. Тихонов, С. В. Рисунок / С. В. Тихонов, В. Г. Демьянов, В. Б. Подрезков. — М.: Стройиздат, 1983. — С. 217—222..
27. Український авангард 1910-1930 років: альбом. — К.: Мистецтво, 1996.
28. Урсу Н. О. Теоретичні основи композиції [Текст] : навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ художніх та художньо-педагогічних спеціальностей / Н. О. Урсу, Б. М. Негода, В. А. Гнатюк, І. П. Міхалевська. - Кам'янець-Подільський : Кам.-Под. держ. унів., 2004. - 61 с.

Додаткова література:

1. Импрессионизм: История, картины, биографии / Сост. И.Г. Мосин. – СПб: Изд. дом «Кристалл», 2002. – 96 с.: ил.
2. Импрессионизм: Мастера, предшественники и последователи : Энциклопедия / Сост. Грицак Е.Н. – М.: Эксмо, 2003. – 221 с.
3. Иогансон Б.В. За мастерство в живописи. – М.: Изд-во Акад.художеств СССР, 1952. – 224 с.антор А.М. Предмет и среда в живописи. Проблемы взаимоотношений предметного мира и пространственной среды. – М.: Сов.художник, 1981. – 127 с.
4. Кирцер Ю.М. Рисунок и живопись: Учеб.пособие. – 2-е изд., перераб.и доп. – М.: Высш.шк., 1997. – 271 с.
5. Курочкина К.А. Знакомство с натюрмортом. – Сиб, - 1958. – 110 с.
6. Мочалов Л.В. Пространство мира и пространство картины: Очерки о языке живописи. – М.: Сов.художник, 1983. – 375 с.
7. Основы живописи/ Пер. с исп. О. Вартановой. – С. – Пб.: АОЗТ «Весант», 1994. – 128 с.

Для приміток

Навчально-методичне видання

Автор: Прокопович Тетяна Анатоліївна

МОНУМЕНТАЛЬНИЙ ЖИВОПИС

Методичні рекомендації до курсу «Монументальний живопис» для викладачів і студентів напряму підготовки 6.020205 – «Образотворче мистецтво».

Друкується в авторській редакції

Підп. До друку 20. 03. 2017 р. Формат 60x84/16
Гарнітура Times New Roman. Ум. Друк. Арк.. 1,4.
Тираж 100 прим.

Видавець і виготовлювач –
Східноєвропейський національний університет імені лесеї України
43025 м. Луцьк, пр.. Волі, 13